

brainstorm circulaire switch

*Op weg naar de
economische visie van
Beemster + Purmerend*

brainstorm circulaire switch

De opgave: meer lokaal

De bewustwording is er, en de eerste stappen op weg naar duurzaam ondernemen worden in alle sectoren gezet. Een deel van de circulaire switch zit in lokale organiseren: als er meer werkgelegenheid ontstaat in Purmerend en de Beemster voorkom je dat iedereen in de auto stapt richting Amsterdam. Er ligt een grote opgave voor de gebouwde omgeving. Niet alleen de energievraag, maar ook de bouw zelf moet duurzamer. In de maakindustrie zit de verduurzaming uiteindelijk in elke stap van het productieproces: van de keuze voor grondstoffen tot en met verpakken – en alles daar tussenin.

De gemeente kan zelf ook een belangrijke rol spelen: alleen kopen, huren of leasen bij bedrijven die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. Een goed voorbeeld van zo'n project is het gemeentehuis in Venlo: geheel circulair, en de productie waar mogelijk binnen een straal van 30 km. Zo'n project zorgt voor nieuwe samenwerkingen en trekt bedrijven aan. En biedt inspiratie: zo kan het ook. Baanste Noord kan tot 2040 uitgroeien tot dé circulaire hub van de regio.

'Lokaal' is ook hip: je koopt je voedsel het liefst rechtstreeks van de boer in de Beemster. Door initiatieven als VISIT Beemster zie je ook al meer interesse van inwoners van Purmerend ontstaan voor de polder en de herkomst van voedsel. Agrariërs zetten al volop nieuwe technologieën in om duurzamer te kunnen ondernemen: van zonnepanelen op de daken, tot robots die nauwkeuriger kunnen planten en de mest in de koeienstal schuiven.

Switch naar duurzame energie

Technologie voor duurzame energie heeft zich de afgelopen jaren enorm snel ontwikkeld: zon op het dak loont. En er zijn kansen voor kleinschalige wind in de Beemsterpolder en rond Purmerend. Bijvoorbeeld bij Baanste Noord, als ondernemers deel je dan samen de investeringen en de groene energie. Uiteindelijk is het een vraag van ruimtegebruik: liever alle daken vol zonnepanelen, dan vruchtbare poldergrond omvormen tot zonneweide. Er is in de toekomst veel meer mogelijk: de restwarmte van de kaasfabriek van CONO kan worden gebufferd en gebruikt om water te verwarmen. Je ziet daarin een verschuiving: partijen die energie vragen worden ook weer leverancier. De opties voor geo- en aquathermie en energie uit afval worden nu ook volop onderzocht.

brainstorm circulaire switch

Nu blijkt de praktijk vaak weerbarstig: als een boer stopt, dan is er niemand die een ondernemer tegenhoudt om er een zonneweide te plaatsen. En de meeste verzekeraars zien zonnepanelen op het dak als een groot risico. Binnenkort worden de Regionale Energie Strategieën (RES'en) leidend, in potentie kan dat het kantelpunt worden.

Switch naar agrarisch toekomstperspectief

Naar verwachting zijn er in de toekomst minder agrarische ondernemers actief in de Beemster: schaalvergroting zet door, zeker als de prijs voor producten laag blijft. En de regeldruk schrikt ook af. Voor agrarische ondernemers is ruimte om te ontwikkelen cruciaal: geen glazen stolp over de Beemster. De afgelopen 20 jaar heeft een koe ongeveer vier keer zoveel ruimte gekregen. Dan moeten stallen wel meegroeien. En als je producten van het land duurzaam wil opslaan, dan moet je ook de hoogte in kunnen. Bij agrarische ontwikkeling speelt voortschrijdend inzicht een rol, agrariërs merken nu bijvoorbeeld al dat het bestemmingsplan uit 2012 soms te beperkend is. Er is behoefte aan een overheid die stimuleert en faciliteert, niet alleen maar reguleert.

Dat betekent overigens niet dat de Beemster van karakter moet veranderen: de oude stolpboerderijen, het weidse uitzicht en de prachtige akkers moeten behouden blijven. Om voedsel op te produceren, en om van te genieten tijdens een wandeling of fietstocht. Die kansen voor recreatie en toerisme zijn er volop. Bovendien: door schaalvergroting zullen er waarschijnlijk minder, maar wel grotere agrarische ondernemers overblijven. Die landschapskwaliteit blijft ook daarom behouden. De oplossing ligt in een middenweg: de mooie voorkant behouden, achter op het erf ook de ruimte om te ondernemen op een manier die past bij de tijd.

Om vooruitstrevend te kunnen boeren, om investeringen te kunnen doen in duurzaamheid willen agrariërs graag hun kennis inbrengen. Om een goed plan voor de toekomst neer te leggen. Agrariërs hebben het idee soms onderschat te worden, er gebeurt enorm veel in de sector. Die investeringen dragen agrariërs vaak ook zelf, bijvoorbeeld voor een keurmerk als 'on the way to planet proof'.

brainstorm circulaire switch

Ambitie: gelijk optrekken

Goed om daarom de vraag een keer om te draaien: hoe kunnen agrariërs andere sectoren of de gemeente helpen om te innoveren en te verduurzamen? Misschien is het tijd voor een Agrarische Board in de MRA? Men heeft in elk geval de juiste mentaliteit: wat 's avonds wordt bedacht, wordt de volgende ochtend al getest. Agrariërs zijn onderling heel sterk verbonden, spreken elkaar veel.

Dat is ook iets wat nodig is in de nieuwe gemeente: goed luisteren naar elkaar, (letterlijk) bij elkaars bedrijf in de keuken kijken. Ondernemers uit andere sectoren sluiten zich daarbij aan: met een open blik de discussie aangaan en samen optrekken. De gemeente kan ook deuren openen – bijvoorbeeld via Invest MRA of Invest NL. Dan kunnen we gelijk optrekken in de circulaire switch.

Dank aan:

- John Akerboom, Hegron Cosmetics
- Jan van Baar, melkveehouder / LTO Land van Leeghwater
- Astrid Francis, Beemster Valery
- Rob Hoogestein, Stadsverwarming
- Peter de Wit, melkveehouder / Stichting Beemster Gemeenschap
- Mario Hegger (wethouder economie, gemeente Purmerend)
- Jos Dings (plv. wethouder economie, gemeente Beemster)
- Julius Betist, gemeente Purmerend

